

ZASADY I CELE ROLNICTWA EKOLOGICZNEGO WPROWADZENIE

Fundamentalne zasady rolnictwa ekologicznego to wartości, które od początku leżą u podstaw jego rozwoju, wyrażają priorytety oraz wskazują wizję poprawy rolnictwa w skali globalnej.

Rolnictwo jest jedną z podstawowych dziedzin działalności człowieka nie tylko dlatego, że wszyscy musimy się odżywiać. Z rolnictwem jest związana nasza historia, kultura i wartości społeczne. Prezentowane zasady odnoszą się do rolnictwa w najszerszym znaczeniu, począwszy od sposobu, w jaki ludzie traktują glebę, wodę, rośliny

i zwierzęta w celu produkcji, przygotowania i dystrybucji żywności oraz innych dóbr. Obejmują poszanowanie krajobrazu oraz całej wspólnoty istnień – wartości składających się na dziedzictwo przyszłych pokoleń.

Zasady rolnictwa ekologicznego są inspiracją dla organizacji i działaczy rolnictwa ekologicznego w ich całej różnorodności. Stanowią myśl przewodnią przy ustalaniu opinii, programów i standardów IFOAM. Co więcej, są tworzone z myślą o uniwersalnej przydatności, w skali całego świata.

Rolnictwo ekologiczne

opiera się na następujących zasadach:

Zdrowotność

Ekologia

Sprawiedliwość

Troskliwość

Fundamentalne zasady IFOAM należy traktować jako całość, jako zespół norm etycznych inspirujących do działania.

Zasada

ZDROWOTNOŚCI

Rolnictwo ekologiczne ma na celu potęgowanie zdrowotności gleby, roślin, zwierząt, człowieka i Ziemi, jako elementów niepodzielnej jedności.

Zdrowie każdej jednostki oraz społeczności nie może być oddzielone od zdrowia ekosystemów – zdrowa gleba wydaje zdrowe plody, które są pokarmem zdrowych zwierząt i ludzi.

Zdrowie oznacza kompleksowość i integralność żyjących systemów. To nie tylko prosta nieobecność choroby, ale poczucie fizycznego, intelektualnego, społecznego i ekologicznego dobrostanu. Odporność, żywotność i regeneracja są kluczowymi elementami zdrowia.

Celem rolnictwa ekologicznego, zarówno produkcji rolniczej, przetwórstwa, dystrybucji, jak i konsumpcji, jest utrzymanie i wzmocnienie zdrowotności ekosystemów i organizmów – od mikrobów glebowych do człowieka. W szczególności zadaniem rolnictwa ekologicznego jest produkcja wysokiej jakości, pełnowartościowej żywności, co w efekcie przekłada się na profilaktykę zdrowotną oraz poczucie dobrostanu. Mając to na względzie, rolnictwo ekologiczne unika stosowania nawozów, pestycydów, leków dla zwierząt i dodatków do żywności, które mogą mieć negatywny wpływ na szeroko rozumianą zdrowotność.

Zasada

EKOLOGII

Rolnictwo ekologiczne funkcjonuje na wzór systemów ekologicznych, mając na uwadze obieg materii i przepływ energii w przyrodzie; wpisuje się w te procesy i pomaga je podtrzymywać.

Zasada ekologii umiejscawia rolnictwo ekologiczne wśród żyjących systemów ekologicznych. Stanowi, że produkcja powinna uwzględniać ekologiczne procesy i recykling. Właściwe odżywianie oraz jakość życia osiągane są przez stosowanie zasad ekologii w kreowaniu swoistych środowisk produkcji. Dla przykładu, w przypadku płodów rolnych takim środowiskiem jest gleba, dla zwierząt środowisko gospodarstwa, dla ryb i organizmów wodnych środowisko zbiornika wodnego.

Rolnictwo ekologiczne, wypas zwierząt i zbiór surowców z naturalnych łąk i lasów powinny zapewniać zachowanie lokalnej równowagi przyrodniczej. Przyrodniczy obieg materii i przepływ energii jest uniwersalny, ale ich funkcjonowanie zależne jest od lokalnych warunków. Ekologiczna gospodarka, w tym skala produkcji, musi być dostosowana do lokalnych tradycji, kultur oraz warunków przyrodniczych. Zastosowanie środków produkcji powinno być zredukowane przez ponowne użycie, recykling oraz efektywne zarządzanie surowcami i energią. Celem tych działań jest zachowanie i wzbogacanie środowiska oraz ochrona zasobów.

Rolnictwo ekologiczne osiąga ekologiczną równowagę poprzez projektowanie odpowiednich systemów gospodarowania, utrzymanie siedlisk dziko bytujących gatunków, podtrzymywanie genetycznej i rolniczej różnorodności. Ci, którzy produkują, przetwarzają, handlują i konsumują ekologiczne produkty chronią wspólne środowisko, włączając krajobraz, klimat, siedliska, bioróżnorodność, powietrze i wody.

Zasada

SPRAWIEDLIWOŚCI

Rolnictwo ekologiczne jest kształtowane w oparciu o relacje, które gwarantują godne życie ludzi we wspólnym środowisku.

Sprawiedliwość charakteryzowana jest przez równość, szacunek, godność i służebność wobec świata, w środowisku, w którym żyjemy wspólnie z innymi ludźmi i innymi istotami żyjącymi.

Ta zasada akcentuje, że ludzie działający w rolnictwie ekologicznym powinni budować sprawiedliwe relacje międzyludzkie na wszystkich poziomach i dla wszystkich – rolników, robotników, przetwórców, dystrybutorów, handlowców, i konsumentów. Rolnictwo ekologiczne każdemu, kto jest z nim związany, powinno zapewnić odpowiednie warunki i jakość życia oraz powinno przyczyniać się do bezpieczeństwa żywnościowego i redukcji biedy. Celem jest produkcja wystarczającej ilości pełnowartościowej żywności o wysokiej jakości oraz innych produktów.

Zasada sprawiedliwości wymaga także zapewnienia zwierzętom warunków bytowych dostosowanych do ich fizjologii, naturalnych zachowań i dobrostanu.

Zasoby środowiska naturalnego, które są wykorzystywane w produkcji i konsumpcji powinny być zarządzane w sposób społecznie i ekologicznie odpowiedzialny: mając w uwadze dobro przyszłych pokoleń. Sprawiedliwość wymaga organizowania systemów produkcji, dystrybucji i handlu, które są przejrzyste oraz uwzględniają prawdziwe koszty społeczne i koszty ochrony środowiska.

Zasada

TROSKLIWOŚCI

Rolnictwo ekologiczne jest prowadzone przezornie, w poczuciu odpowiedzialności za zdrowie i dobrostan współczesnych i przyszłych pokoleń oraz za równowagę przyrodniczą w środowisku.

Rolnictwo ekologiczne jest żywym i dynamicznym systemem, dostosowanym do wewnętrznych i zewnętrznych potrzeb i warunków. Rolnicy ekologiczni mogą zwiększać efektywność i podnosić wydajność, ale nie może to zagrażać zdrowiu i szeroko rozumianej równowadze. Konsekwentnie, nowe technologie powinny być analizowane wielostronnie, a dotychczasowe metody – zrewidowane. Ponieważ nie do końca poznana jest złożoność ekosystemów i oddziaływanie rolnictwa na otoczenie - należy zachować odpowiednią ostrożność.

Przezorność i odpowiedzialność mają kluczowe znaczenie w zarządzaniu, rozwoju i wyborze technologii w rolnictwie ekologicznym. Potrzebne są badania naukowe, wykazujące, że rolnictwo ekologiczne jest zdrowe, bezpieczne i zrównoważone przyrodniczo. Jednak wiedza naukowa sama w sobie jest niewystarczająca. Praktyczne doświadczenie, nagromadzona ludowa mądrość, tradycja i miejscowa wiedza są źródłem rozwiązań, sprawdzonych przez lata. Rolnictwo ekologiczne unika znacznego ryzyka poprzez dobór właściwych i odrzucanie nieprzewidywalnych technologii, na przykład inżynierii genetycznej. Podejmowanie decyzji musi uwzględniać wartości i potrzeby wszystkich, których mogą one dotyczyć i musi to być proces jawny, w którym udział biorą wszystkie zainteresowane strony.

This document is a translation of the English document entitled “Principles of Organic Agriculture”, which text was adopted by the IFOAM General assembly in Adelaide in 2005 and is the only official reference for the Principles. IFOAM does not endorse responsibility for the content of this translated version. For any doubt regarding the exact meaning of its content, please refer to the English version.

IFOAM'S MISSION IS LEADING,
UNITING AND ASSISTING THE
ORGANIC MOVEMENT IN ITS FULL
DIVERSITY.

OUR GOAL IS THE WORLDWIDE
ADOPTION OF ECOLOGICALLY,
SOCIALY AND ECONOMICALLY
SOUND SYSTEMS THAT ARE BASED
ON THE PRINCIPLES OF ORGANIC
AGRICULTURE.

IFOAM Head Office

Charles-de-Gaulle-Str. 5
53113 Bonn, Germany

Phone: +49 - 228 - 92650 - 10

Fax: +49 - 228 - 92650 - 99

Email: HeadOffice@ifoam.org

www.ifoam.org